

Social- och arbetsmarknadsförvaltningen
Anna-Maria Raimer Scander

Social- och arbetsmarknadsnämnden

Tillsynsplan avseende alkoholservering på restauranger samt försäljning folköl, tobak och vissa receptfria läkemedel inom detaljhandeln

Förslag till beslut

Tillsynsplan 2017-2019 fastställs.

Ärendet

Enligt alkohollagen (2010:1622) 9 kap 2 § skall kommunen upprätta en tillsynsplan som redogör för kommunens hantering av tillsyns- och tillståndsfrågor gällande alkoholservering samt försäljning av folköl och tobaksvaror. Tillsynsplanen omfattar även kommunens kontroll över försäljning av receptfria läkemedel.

Tillsyn av serveringstillstånd

Servering av starköl, vin, spritdrycker och andra jästa alkoholdrycker får endast ske av den som meddelats serveringstillstånd enligt alkohollagen (2010:1622). Servering får bara ske i en sådan omfattning och under sådana former att måttfullhet iakttas och att störningar på grund av oordning och onykterhet på serveringsställena undviks. De förutsättningar som gäller för att erhålla serveringstillstånd skall vara uppfyllda även efter det att tillstånd meddelats.

Kommunen skall enligt alkohollagen bedriva tillsyn över att alkohollagens bestämmelser följs. Om missförhållanden upptäcks kan kommunen meddela en innehavare av serveringstillstånd en erinran, eller i allvarigare fall eller vid upprepade överträdelser, en varning. Kommunen kan även under vissa förutsättningar återkalla ett serveringstillstånd.

Handläggningen av ansöknings- och anmälningsärenden samt tillsyn av serveringstillstånd och försäljning av folköl, tobak och vissa receptfria läkemedel utförs av Social och arbetsmarknadsförvaltningen, Kanslienheten.

Tillsynen avser såväl tillståndshavare med stadigvarande serveringstillstånd som tillståndshavare som meddelats tillfälligt serveringstillstånd. Serveringstillstånd kan avse servering till allmänheten eller slutna sällskap. Tillsynen består av förebyggande, inre samt yttre tillstånd.

Den förebyggande tillsynen skall ske genom:

- Information, utbildning och rådgivning till näringsidkare och serveringspersonal i samverkan med krögare, myndigheter och andra berörda
- Att vara sakkunnig i alkohollagstiftningen och behärska myndighetsutövning bland annat genom att medverka vid informationstillfällen och informera media
- Information till blivande krögare samt att hålla hemsidan uppdaterad.

Inre tillsyn

Inre tillsyn är av administrativ karaktär som främst består av kontroll och uppföljning av tillståndshavarnas ekonomiska och personliga förhållanden. Det sker efter remissförfarande. Samverkan sker med andra myndigheter som t.ex. skatteverket eller polismyndigheten. Den innebär också kontroller av rapporter från andra kommuners restauranginspektioner. Den inre tillsynen omfattar även granskning av den årliga, av restaurangägarna inlämnade, restaurangrapporten. Handläggningstiderna för ett normalärende uppgår till ca 6 veckor om samtliga uppgifter är kompletta i ansökan.

Yttre tillsyn

Med yttre tillsyn avses den tillsyn som sker på serveringsstället, vilket innebär kontroll av att alkoholserveringen sker i enlighet med tillståndet och alkohollagens och tobakslagens bestämmelser. Tillsynen kan ske av kommunen enskilt eller genom så kallad samordnad tillsyn. Då sker tillsynen riktat och metodiskt med inriktning på riskanalyser genom samverkan med till exempel skatteverket, räddningstjänsten, polismyndigheten och miljö- och hälsoskydd. Yttre tillsyn kan delas in i rutinbesök, påkallade besök eller uppföljningsbesök och sker dagtid och/eller kvällstid. Tillståndsmyndigheten har som målsättning att genomföra minst ett tillsynsbesök per tillståndshavare och år.

Yttre tillsyn som sker utifrån ett standardformulär avser främst kontroll av:

- Ordning
- Nykterhet
- Att servering inte sker till minderåriga
- Matutbud och hur länge serveringstiderna är aktuella
- Rabatterbjudanden på alkoholdrycker
- Prissättningen på alkoholdrycker
- Om kvitton erbjuds
- Musiknivån
- Marknadsföring av alkohol
- Om personalen är utbildad i ansvarsfull alkoholservering
- Antalet gäster

Dnr SAN 214/16

- Hur många gäster lokalen är anpassad för
- Att serveringsansvarig finns på plats
- Anslaget tillståndsbevis eller andra villkor förenade med tillståndet

Under 2017 ska tillsynen särskilt uppmärksamma alkoholfria alternativ, matutbud samt följa upp hur restaurangerna utnyttjar de öppettider som gäller idag. Dessutom ska formerna för samverkan med polismyndigheten, brandförsvaret samt skatteverket etc fortsätta att utvecklas.

Tillsynen skall alltid utföras av minst två personer, dels av säkerhetsskäl och dels för att kunna bestyrka uppgifterna i tillsynsrapporten.

Nu gällande avgiftstaxa för både ansöknings och tillsynsavgifter beslutades av kommunfullmäktige hösten 2011 att gälla från och med jan 2012. Social- och arbetsmarknadsnämnden har ett uppdrag att årligen göra översyner av taxan. Eventuellt kommer det att innebära ett förslag till reviderad taxa under 2017.

Tillsyn av folköl

Den som bedriver detaljhandel eller servering av folköl är skyldig att anmäla detta till kommunen. Ett register över anmälda försäljningsansvariga finns hos tillståndsmyndigheten som också utövar tillsyn enligt alkohollagen. De som anmält att de bedriver detaljhandel eller servering av folköl skall själva utöva särskild kontroll, egenkontroll, över sin försäljning och ansvara för att det finns ett egenkontrollprogram. I detta program redovisar innehavaren hur han/hon arbetar för att uppfylla alkohollagens bestämmelser. Det innefattar t.ex. hur personalen utbildas, vem som är försäljningsansvarig, rutiner för ålderskontroll samt riskanalyser av olika slag. Vid försäljning av folköl måste det också finnas matvaror till försäljning. Matvaror, eller då det är fråga om matservering, får endast säljas i en enligt livsmedelslagen godkänd livsmedelslokal.

Förebyggande och inre tillsyn sker genom att

- Aktualisera register över försäljningsställen
- Säkerställa att grundvillkoren för försäljning uppfylls
- Lämna kontinuerlig information till berörda näringsidkare om gällande lagstiftning och vikten av att hålla egenkontrollprogram aktuella
- Samverka med andra myndigheter, t.ex. polis och miljö och hälsa i frågor om tillsyn av folkölsförsäljning
- Dokumentera rutiner och tillsynsarbete

Vid yttre tillsyn skall en kontroll ske av att

- Försäljningsstället har ett egenkontrollprogram anpassat efter den egna verksamheten

- Det finns minst en tydlig och klart synbar skylt med information om gällande åldersgräns. Om inte förser vi innehavaren med skyltar, dekalering och annan tryckt information
- Försäljning av matvaror sker
- Folkölen exponeras på rätt sätt i butiken
- Marknadsföringen sker på ett sätt som inte lockar till köp

Förvaltningen fakturerar årliga tillsynsavgifter enligt den avgiftstaxa som antogs av kommunfullmäktige att gälla från 2012. Se ovan! Målsättningen är att genomföra minst ett tillsynsbesök per försäljningsställe och år.

Tillsyn av tobak

Den som bedriver detaljhandel med tobaksvaror ska anmäla detta till kommunen. Ett register över anmälda försäljare hålls av tillståndsmyndigheten. Kommunen utövar tillsyn enligt tobakslagen (1993:581). Den som anmält till kommunen att de bedriver detaljhandel med tobaksvaror skall utöva särskild kontroll enligt tobakslagen. En sådan kontroll skall dokumenteras i ett egenkontrollprogram som skickas till kommunen.

Egenkontrollprogrammet är likartat med det som avser försäljning av folköl och bör därför se ut på ungefär samma sätt. Något krav på godkänd livsmedelslokal eller utbud av matvaror finns dock inte vid tobaksförsäljning

Förebyggande och inre tillsyn sker genom att

- Aktualisera register över försäljningsställen
- Säkerställa att grundvillkoren för försäljning uppfylls
- Lämna kontinuerlig information till berörda näringsidkare om gällande lagstiftning och vikten av att hålla egenkontrollprogram aktuella
- Samverka med andra myndigheter, t.ex. polis och miljö och hälsa i frågor om tillsyn av tobaksförsäljning
- Dokumentera rutiner och tillsynsarbete

Vid yttre tillsyn skall en kontroll ske av att

- Försäljningsstället har ett egenkontrollprogram anpassat efter den egna verksamheten
- Det finns minst en tydlig och klart synbar skylt med information om gällande åldersgräns. Om inte förser vi innehavaren med skyltar, dekalering och annan tryckt information
- Tobaksvarorna exponeras på rätt sätt i butiken
- Marknadsföringen sker på ett sätt som inte lockar till köp

Dnr SAN 214/16

Förvaltningen fakturerar årliga tillsynsavgifter enligt den avgiftstaxa som antogs av kommunfullmäktige att gälla från 2012. Se ovan! Målsättningen är att genomföra minst ett tillsynsbesök per försäljningsställe och år.

Under 2017 ska tillsynen särskilt uppmärksamma att aktivt bevaka förekomsten av vattenpipa och E-cigaretter, beakta rökningen utanför krogarna samt att särskilt utföra tillsyn av försäljningsställen som enbart är öppna sommartider.

Tillsyn av vissa receptfria läkemedel

Från november 2009 gäller enligt lag (2009:730) om handel med vissa receptfria läkemedel att vissa läkemedel får säljas i detaljhandeln. Läkemedel för egenvård görs därmed mera tillgängliga för allmänheten. Läkemedelsverket är den myndighet som har central tillsyn över efterlevnaden av lagen men det är kommunen som har den direkta uppgiften att kontrollera försäljningsställena och därmed en skyldighet att rapportera brister i hanteringen till läkemedelsverket.

Näringsidkaren är precis som vid försäljning av folköl och tobak skyldig att utföra särskild kontroll, så kallad egenkontroll, över detaljhandeln och hanteringen i övrigt av läkemedel och se till att det finns ett för verksamheten upprättat egenkontrollprogram. Vidare skall verksamheten bedrivas i en lämplig lokal, läkemedlen skall tillhandahållas på lämpligt sätt samt statistiska uppgifter skall lämnas till Apotekens Service AB.

Förebyggande och inre tillsyn sker genom att

- Aktualisera register över försäljningsställen
- Lämna kontinuerlig information till berörda näringsidkare om gällande lagstiftning och vikten av att hålla egenkontrollprogram aktuella

Vid yttre tillsyn skall en kontroll ske av att

- Ett egenkontrollprogram finns upprättat
- Läkemedlen exponeras på lämpligt sätt
- Hanteringen fungerar i övrigt, t ex inköp och förvaring sker enligt bestämmelserna
- Skylt om gällande åldersgräns, 18 år, finns och är tydlig och klart synlig.

Förvaltningen fakturerar årliga tillsynsavgifter enligt den avgiftstaxa som antogs av kommunfullmäktige att gälla från 2012. Se ovan! Målsättningen är att genomföra minst ett tillsynsbesök per försäljningsställe och år.

Statistik 2016

Antal serveringsställen Vin sprit starköl

33 st

Dnr SAN 214/16

Antal försäljningsställen Folköl	33 st
Antal försäljningsställen Tobak	50 st
Antal försäljningsställen Läkemedel	22 st

Expedieras till

Länsstyrelsen Västra Götalandslän

Mio Saba Sjösten
Socialchef

Anna-Maria Raimer Scander
Administrativchef